

Фикҳ дарслари (156-Дарс) Авратга оид масалалар

19:23 / 14.10.2021 5479

Эркак кишининг аврати киндиги остидан то икки тиззасининг остигачадир.

Бу ҳукмнинг далили қуйидагилар:

هَلَلِ اِيْلَصِهَلْ اَلْاُسْرَاقِ؛ لَاقَبُوْا اِيْبَاتِيْ دَحْ نَمُّنْ طِقْرَادِلْ اِيْوَر
نَمُّرْسَلْ اِنْمَلْفَسْ اَمَّوْ، رُوْعَلْ اِنْمَنْ يَتَبَكَّرْ لَاقَوْفْ اَمَّ: مَلْسُوْ هِيْلَع
«رُوْعَلْ».

Имом Дора Қутний Абу Айюб розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Икки тиззадан юқори нарса авратдандир. Киндикдан пастдаги нарса авратдандир», деганлар.

لُؤْسَرَلِاقُ : لَاقٌ، وَدَجُّ نَعٍ، هِيَ بَأْنَعٍ، بِبَيْعِ شَرْبٍ وَرَمَعٍ نَعٍ يَنْطِقَرَادِلَا يَوَرٍ
عَبَسَ يَفِيهِ الصَّلَابُ مُكْنَانًا بِصَاوُرْمٍ: مَلَسَ وَهِيَ لَعَلُّ لِيَصْرَهَلَلَا
عَجَاضَمَلَا يَفْمُهُ نَبِيَّبٌ أَوْ قَرَفًا وَنَبِيَّبٌ رَشَعٌ يَفَاهِي لَعَمْ مُهَوَّبٌ رَضَاوَنَبِيَّبٌ
عَبَّ كُرْلًا قَوْفًا وَرُسُلًا نُوْدَامُ رُطْنِيَّ الْفَهْرِيَّ حَا وَأَهْدَبَعَمْ مَأْمُ كُدْحَاجٌ وَرَادِيَا
«رَوْعَلَانَمَةً بَكُرْلَا يَلِإِلَاءُ رُسُلًا تَحْتَامِنِإِ».

Имом Дора Қутний Амр ибн Шуъайбдан, у киши отасидан, у киши бобосидан қилган ривоятда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ёш болаларингизни етти ёшликларида намоз ўқишга амр қилинглр. Ўн ёшга етганларида унинг учун уринглр ва ётар жойларини алоҳида қилинглр. Қачон бирингиз ўз чўрисини қулига ёки мардикорига никоҳлаб берса, унинг киндигидан пастига ва тиззасидан юқорисига назар солмасин. Чунки киндикдан пасти ва тиззадан юқориси авратдандир», деганлар.

Чўриники ўша билан бирга елка тарафи ва қорни ҳамдир.

Баъзи уламолар: «Икки биқини ҳам аврат», деганлар. Бу ўша қул ва чўрилар бор вақтнинг тақозоси ила бўлгандир. У вақтларда чўриларнинг ҳоли бошқача бўлган.

Хур аёлнинг жамики бадани авратдир. Юз, икки қўл ва оёқ бундан мустасно.

Бу ҳукмнинг далиллари:

Аллоҳ таоло Нур сурасида:

حَابُّ صُمْلًا حَابُّ صَمِأَيْفِةَ الْكُشْمِكِ وَرُونٌ لَتَمَّ صُرَّالِ أَوَاتِ أَوَامِّ سَلَا رُونٌ هَلَلَا
الِةَ وَنُتِيَّ زِيَّةَ كَرَابُمِ رَجَشَ نَمٌ دَقُوِيَّ يُّرْدُ بَكُوكَ أَهْنَاكُ عَجَاجُ زَلَا عَجَاجُ يَفِ
يَلَعُ رُونٌ رَانَ هَسَسَمَتٌ مَلٌ وَلَوْ عِيَّضِيَّ أُهُتِيَّ زُ دَاكِيَّ عِيَّ بَرَعِ الْوِيَّ قَرَشِ
هُلَلَاوِ سَأَنَلَلِ لَأَثَمَ أَلَا هَلَلَا بُرُضِيَّ وَءَاشِيَّ نَمٌ وَرُونٌ هَلَلَا يَدَهِيَّ رُونٌ
مِيَّ لَعِ عِيَّ شَلُّ كَب

«Мўминаларга айт: «Кўзларини тийсинлар, фаржларини сақласинлар ва зийнатларини кўрсатмасинлар, зоҳир бўлгани мустасно. Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар», деган (31-оят).

«Зоҳир бўлган зийнатлар» деганда намозда юз, икки қадам ва икки кафт англанади. Намоздан ташқарида икки қадам ҳам авратдир.

«Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар».

Яъни бошларига ўраган рўмоллари фақат сочларини эмас, балки томоқлари, кўкслари ва кўкракларини ҳам тўсиб турсин.

لُؤْسَرِ يَلْعَلْ خَدْرُكَ بِي بَأْتِنَبَاءِ مَسْأَلِنَا: أَلَا يَصْرَفُ شَيْءٌ عَنَّا
لُؤْسَرَاهُنَّ عَصْرُ عَافٍ قُوقِرْبِ أَيُّثِ أَلْعَلْ عَو مَلَسُو هِي لَعَلَّ يَلْصَحُ لَلَّ
تَعَلَبِ إِذِةَ أَرْمَلَانِ إِهْمَسَ أَيُّ «: لَقَو مَلَسُو هِي لَعَلَّ يَلْصَحُ لَلَّ
هُوَ هِي فَكَو وَهَجَّو يَلْإِرَاشَ أُو، «أَدَهْ وَادَهْ أَلِ إِهْمَسَ يَرْيُ نَأْ حُ لْصَتْمَلْ صِيْحَمْلَ
دُوَادُ وَبَأْ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Асмо бинти Абу Бакр юпқа кийим билан кирди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ундан юзларини ўгириб олдилар ва:

«Эй Асмо, аёл киши ҳайз кўрадиган бўлганидан кейин ундан мана бу ва мана бундан бошқа жойи кўринмаслиги керак», деб икки кафтлари ва юзларига ишора қилдилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

Ибн Жарир Тобарий ўз тафсирида Оиша онамиздан келтирган ривоятда у киши айтадилар:

«Олдимга она бир акам Абдуллоҳ ибн Туфайлнинг қизи зийнатланган ҳолда кирган эди. Расулуллоҳ келиб қолдилар ва юзларини ўгирдилар. Мен:

«Эй Аллоҳнинг Расули, бу она бир акамнинг қизи, ёш қиз», дедим. Ул зот соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аёл киши балоғатга етганидан кейин ундан юзи ва мана бу жойларидан бошқа жойи кўриниши ҳалол эмас», деб ўз билакларини тутумлаб кўрсатдилар. Ушлаган жойлари билан кафтлари орасида яна бир тутумча жой қолди».

Демак, намозда мазкур аврат жойларни тўсиб ўқиш фарздир. Баъзи аъзолар очилиб қолса нима бўлади ва шунга ўхшаш саволларга кейинги жумлаларда жавоб келади.

Бир аъзонинг тўртдан бирининг очилиши намозни ман қилади.

Агар унутиб очилган бўлса ва очилиши бир рукннинг адо этилишича вақт давом этса ва аъзонинг чорагидан ози очилса, намоз ботил бўлмайди. Агар намозхон мазкур миқдорни қасддан очса, намози дарҳол бузилади.

Болдирнинг ўзи бир аъзодир.

Унинг тўртдан бири очилиб қолса ва зикр қилинган муддатгача ёпилмаса, намоз ботил бўлади.

Сон, закарнинг ёлғиз ўзи ва икки турмуқ ҳам. Осилиб тушган соч ҳам.

Буларда ҳам олдинги зикр қилинган ҳукм собит бўлади.

«Авратни тўсиш» деганда шариат талабига биноан тўсиш кўзда тутилган. Бунда авратни тўсадиган нарсага қуйидаги шартлар қўйилган:

1. Кийим баданнинг рангини билинтирмайдиган даражада қалин бўлиши лозим.
2. Кийим баданнинг ҳамма тарафини тўсиши лозим. Бирор тарафи очилиб қолса ҳам бўлмайди.

Кийим танқис бўлганда аввал ғализ авратни, кейин бошқаларини тўсиш керак бўлади. Агар фақат битта авратни тўсишга етадиган нарса бўлса, у билан орқани тўсиб, олдини қўли билан тўсади.

Бошқаси бўлмаганда ҳаром кийим ила, мисол учун, эркак киши ипак кийимда намоз ўқиса, таҳримий кароҳат ила намоз бўлади.

Нажасни кетказадиган нарсаси бўлмаган одам у билан намоз ўқийверади. Кейин қайта ўқимайди.

Бунга зарурат юзасидангина рухсат берилади.

Кийимининг тўртдан бири пок бўлган кишининг яланғоч ҳолда намоз ўқиши жоиз эмас.

Чунки бу ҳолда «тўртдан бир» зарурат юзасидан «тўлиқ»нинг ўрнига ўтади.

Ундан ози пок бўлганда ҳам у билан ўқиш афзал.

Яъни кийимнинг тўртдан бирдан ози пок бўлганда, яланғоч намоз ўқигандан кўра ўша кийимда ўқиган афзал.

Кийими йўқнинг тик туриб намоз ўқиши жоиз. Ўтириб, имо билан ўқиши мандубдир.

Авратини тўсишга ҳеч нарса топа олмаган одам ҳеч бўлмаса лой билан бўлса ҳам уни тўсади ва ўтириб, имо билан намоз ўқийди.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди